

interview

Harrie Verbon (Utrecht 1951) is hoogleraar Openbare Financiën en Sociale Zekerheid aan de Universiteit van Tilburg en lid van de Rekenkamer van de gemeente Tilburg. Volgens Verbon denken politici niet goed na over de economische gevolgen van de vluchtelingenstroom. Hij veegt de vloer aan met Diederik Samsom, Frans Timmermans en Klaas Knot.

‘DEZE migratie IS EEN AANVAL OP ONZE WELVAART’

door Paul van Gageldonk

„Het is niet door die foto van dat verdronken jongetje dat ik denk: nou moeten we ze allemaal maar toelaten. Die hele vluchtelingenstroom leidt natuurlijk tot grote humanitaire drama's. Maar bij mij hebben altijd de economische gevolgen van migratie in het algemeen en van vluchtelingen in het bijzonder vooropgestaan. Ik denk dat er heel grote negatieve effecten zitten aan migratie en aan deze massale migratie van vluchtelingen helemaal. Dat aspect wordt in al die discussies over de vluchtelingen maar heel weinig naar voren gebracht. Die negatieve gevolgen zijn voor heel Europa en voor de hele Europese cultuur groot. Politici verstoppen zich. Samsom heeft nu een getal genoemd van tweehonderdduizend vluchtelingen die ons land zou kunnen opnemen. Als je zo'n getal noemt, dan betekent dat dat de sluisen opengaan. Dan komt er een aanval op het Europese welvaartsbastion. Europa is een heel grote sociale zekerheidssector. Europa is voor een groot deel van de wereld heel aantrekkelijk. Als je zegt: kom maar, dan heb je kans dat de hele wereld ook komt.”

Deskundigen zeggen dat de komst van migranten ook positief kan uitpakken, tegen de vergrijzing bijvoorbeeld.
„Dat is wensdenken. Dat zijn verhalen om de mensen gerust te stellen. Maar ze zijn niet op de realiteit gebaseerd. Kijk naar onze Marokkaanse Nederlanders, de inmiddels derde generatie die nu in ons land is, die hier geboren is. Dan zie je dat de werkloosheid in die groep nog altijd veel groter is dan onder de autochtonen. Dat ook de cri-

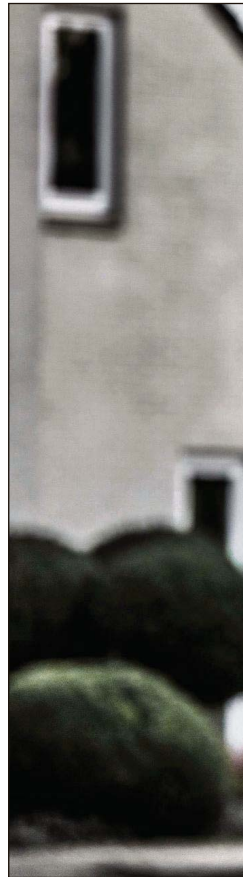
DE GROTE VERHUIZING

naliteit veel groter is. Dus: het verhaal over die vergrijzing zou kunnen kloppen, als de immigranten zich ook werkelijk zouden aanpassen, zich zouden ontwikkelen zoals autochtonen zich ontwikkelen. Dat zou dan betekenen dat zij een extra belastingbasis vormen, waarmee de vergrijzing deels betaald kan worden. Maar de praktijk is volstrekt anders. De groep vluchtelingen die nu hier is, is heel goed te vergelijken met de groep Marokkanen waar we het over hebben. De WRR (*de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid*) heeft een rapport uitgebracht over de integratie van recente asielzoekers. Daar blijkt zonnemerk uit dat het zeer slecht gaat. Somaliërs: 26 procent heeft werk. Eritreërs en Marokkanen scoren ook heel laag. Er zijn diverse verklaringen voor. Verklaring één is dat ze op het laagste niveau instromen, ook al hebben ze een hoge opleiding in eigen land genoten. Hun beheersing van de taal en hun vakken zijn niet zodanig, dat ze, grosso modo, hier voor hoge functies in aanmerking komen. Die

Syrische chirurg, die in een Nederlands ziekenhuis komt werken, dat gebeurt vrijwel nooit. Alleen al omdat de medische kennis van die Syriër minder is dan de kennis van zijn collega's in Nederland. Dan komt zo'n Syrische arts hier dus op een lager niveau terecht en wordt hij bijvoorbeeld taxi-chauffeur. De huidige generatie vluchtelingen haalt die achterstand in taal en kennis nooit in. Dat is een achterstand van twintig, dertig jaar.”

Er zal een enorme concurrentie plaatsvinden op het laagste niveau van de arbeidsmarkt?

„Dat is sowieso al een sector die aan het afbrokkelen is. In de industrie heb je veel minder mensen nodig dan vroeger. In de Mars-fabriek heb je niemand meer nodig van het laagste niveau. Dat is allemaal geautomatiseerd. Alleen de schoonmaakindustrie zou de zaak nog een beetje op kunnen krikken. Glazenwasser. Autovasser. Maar dat is het dan wel. Op die laagste niveaus zijn niet veel banen. De mensen die momenteel werkloos zijn, dat zijn heel vaak mensen aan die onderkant van de arbeidsmarkt. Je kunt dat probleem van die onvermijdelijk toenemende werkloosheid oplossen door het minimumloon te verlagen. Maar dat gaat natuurlijk niet gebeuren, want dat is al laag. Gegeven ons welvaartsniveau is het minimumloon echt een minimum. Ga je dat minimumloon toch verlagen, dan moet je ook de minimumuitkeringen verlagen. En die zijn al behoorlijk verlaagd, de afgelopen dertig jaar. Daar zit nog maar heel weinig reik in. Dus dat minimumloon is een barrière, waar je niet om heen kunt. Dat betekent, eenvoudigweg, dat er minder vraag is naar arbeid. Dan komt er dus meer werkloosheid. Wie wordt dan werkloos? Toch de allochtoon, de vluchte-

ling. Want daar speelt ook een zekere mate van discriminatie op de arbeidsmarkt een rol. Net zo goed als er ook een heel grote mate van discriminatie van ouderen is op de arbeidsmarkt. En zo levert de huidige groep asielzoekers ons land economisch gezien niets op. Ze kosten juist geld, zo blijkt uit de cijfers van het CPB en SCP. Een 25-jarige vluchteling of asielzoeker kost geld. En een autochtoon levert juist geld op voor de overheid. Met wie zijn wij Nederlanders solidair? Met de EU? Of met ons eigen land? Wij steunen de welvaartsstaat, met minimumuitkeringen, want we vinden niet dat mensen in de goot terecht moeten komen. De solidariteit in Nederland is redelijk in orde. Maar solidariteit met de landen in Europa? Solidariteit met Griekenland is er niet. Laat staan dat we solidair zijn met Syriërs, Afghanen, Eritreërs of Somaliërs. Door incidenten is er een solidariteitsgevoel opgekomen, maar dan vooral bij hoogopgeleiden. Dat zijn de mensen die er het minste last van hebben. Die helpen vluchtelingen, omdat ze het leuk vinden om wat goeds te doen voor de wereld.”

Klaas Knot, president van De Nederlandse Bank, verklaarde dat je uit humanitaire overwegingen niet door een economische bril moet gaan kijken naar het vluchtelingenvraagstuk.
„Dat is toch onzin! Dan moet je de halve wereld binnenlaten. Overal in de wereld is oorlog en wordt wanbeleid gevoerd. Een onverantwoorde uitspraak van iemand in zo'n functie. En hij is helemaal niet benoemd om hierover uitspraken te doen. Dat is nou typisch een politiek correcte uitspraak. Ik ben bang dat dit een begin is van een eendelige stroom vluchtelingen, die naar ons paradijs komt. Het klinkt heel erg egoïstisch om te zeggen: die mensen mogen hier niet komen. Maar het alternatief is dat ze hier wel komen. Als je migratie hebt van lage welvaartslanden naar hoge welvaartslanden, dan gaat de welvaart voor grote groepen in die hoge welvaartslanden achteruit. De vraag is: moeten we dat willen? Die discussie wordt momenteel helemaal niet gevoerd. Ik heb ten tijde van de uitbreiding van de EU in een column in het *Financieel Dagblad* gewaarschuwd voor een exodus van Polen naar Neder-

land en dat die komst de welvaartsstaat ook onder druk zou zetten. Ik kreeg een zeer vinnige reactie van Frans Timmermans. Volgens hem viel het allemaal reuze mee. Maar de Polen kwamen toch, Massaal. Politici hebben altijd de kop in het zand gestoken voor die economische effecten van migratie. Waarom doen ze dat? Omdat ze volstrekt machteloos zijn. De uitbreiding van de EU is ons opgedrongen. We kunnen niet meer terug. En nu hebben we de asielstroom. Die wordt ons opgedrongen. Door Angela Merkel. Die zet de grenzen open, niet alleen van Duits-

„Ik heb absoluut geen hoge pet op van Frans Timmermans. Die man weet niet wat migratie is.

Hoogleraar Harrie Verbon

land, maar van heel Europa. Wat zij doet, moeten wij volgen. Dan kun je als Nederlands politicus alleen nog maar zeggen: ach, het valt wel mee. Niemand heeft een duidelijk plan. Ook Wilders niet. Wilders is alleen maar negatief.”

Wie importeren de intolerantie?

„De meeste mensen die hier komen doen geen concessies aan de geloofsovertuiging. In Nederland is daardoor steeds meer een intolerant klimaat aan het ontstaan, waarin je niks meer kunt zeggen. En waardoor de democratie dus ook gevaar loopt. Dit probleem is het bewijs van het falen van de EU. Men heeft geen antwoord. Op alle crises die de EU heeft gehad, volgde nooit een duidelijk antwoord. De eurocrisis. De Griekse crisis. In de EU zitten heeft voordelen, maar als er een crisis uitbreekt, dan is er geen oplossing. Er is geen echte eenheid, geen gezamenlijke besluitvorming. Als Angela Merkel roept: we zetten de grenzen open, dan staan ze dus ook in Nederland open. Eigenlijk is Angela Merkel de dictator van Europa. Zij bepaalt wat er gebeurt. En dan zo'n man als Timmermans, die begrijpt vol-

gens mij helemaal niet wat er aan de hand is. Ik heb geen hoge pet van hem op. Zoals ik destijds al schreef: man, je weet gewoon niet wat migratie is. Ik zei onlangs tegen mijn vrouw: ik ben blij dat ik al zo oud ben. Want ik zie het heel slecht aflopen. Ik maak me zorgen om waar mijn kinderen en kleinkinderen mee te maken krijgen. Het scenario is dat de halve wereld deze kant op komt. En dat we dan toch in een situatie terecht komen met intolerantie en dwang en het verlies van democratische waarden. De achterstelling van vrouwen. Ik heb drie dochters. Ik maak me er echt grote zorgen over. We mogen dit niet accepteren. Maar we willen niet zeggen dat die mensen weer weg moeten. We zeggen ook niet dat zij onze waarden moeten accepteren. Ik heb een jaar in Amerika gewoond. Daar worden de Amerikaanse waarden vanaf het begin opgelegd aan iedereen, die daar binnenkomt. Religie is daarbij totaal onbelangrijk. Je zwerft trouw aan de vlag. Dat is alles. De vlag en de waarden die dat vertegenwoordigt. Of je nou moslim bent, christen of ongelovig. Zo moet het.”

Harrie Verbon: „Europa is voor een groot deel van de wereld heel aantrekkelijk. Als je zegt: kom maar, dan heb je kans dat de hele wereld ook komt.”
foto Roger Dohmen